

Motion

1983/84:372

Egon Jacobsson och Bengt Silfverstrand Den offentliga sektorns roll i samhället

Den offentliga sektorns betydelse för ekonomi och sysselsättning

Det ekonomiska läget

Den internationella ekonomin med USA som dominerande kraft har under många år präglats av principen att det är den finansiella sektorn som styr den reala. Om det råder brist på finansiella resurser skall den reala ekonomin krympas så att den passar till dessa resurser. "Kärran har satts framför vagnen", och denna politik har fått förödande konsekvenser för hela världsekonomin. Åtstramningspolitiken inom OECD-området har lett till att exporten från länderna utanför OECD stagnerat. Tillsammans med höga realräntor har detta medfört att exportinkomsterna för många skuldtyngda länder inte ens motsvarar bytesbalansens utgifter för räntor och amorteringar. Resultatet har blivit att hela världshandeln förlamats.

Flera industriländer har provat receptet sparande inom offentlig sektor till priset av "tillfälligt ökad arbetslöshet" – en ekonomisk åderlättningskur som vunnit anslutning också i vårt eget land bland ledande ekonomer, företrädare för näringslivet och nyliberala politiker inom olika partier. Ett par exempel kan räcka för att illustrera att spåren efter denna Döbelnsmedicin borde förskräcka mera än tjäna som föredöme.

Holland: Låg inflation – bra bytesbalans – nedskärningar inom offentlig verksamhet – *arbetslöshet kring 16 %.*

Belgien: Strikt genomförd inkomstpolitik – arbetsdelning – lönesänkning med udden riktad mot offentlig sektor – *arbetslöshet drygt 15 % – strejker, kravaller.*

Resultatet av den förda politiken har förvisso blivit att inflationstakten kunnat pressas tillbaka kraftigt, men priset i form av lägre tillväxt och högre arbetslöshet har blivit mycket högt. Antalet arbetslösa i OECD-länderna var 1979 18 miljoner. Under 1983 hade arbetslösheten ökat till 35 miljoner.

Ropen på marknadsekonomiska kejsarsnitt för att förlösa förment fjättrade ekonomiska frälsarkrafter börjar nu anta samma proportioner som sextiotalsvänsterns övertro på revolutionen. Men en begynnande insikt om att inte ens marknaden kan springa uppför en nedåtgående rulltrappa kommer alltmer till uttryck också i den internationella ekonomisk/politiska debatten. Allt fler både utomlands och i Sverige tycks nu ha kommit på det klara med att de nedskärningar av offentlig sektor som fram till i dag utgjort högsta ekonomiska visdom har lett till minskad efterfrågan och genererat minskade inkomster och ökad arbetslöshet, som i sin tur medfört

ökade budgetunderskott, vilket enligt marknadsromantikens lagar måste följas av ytterligare nedskärningar osv.

Inte oväntat är det fackföreningsrörelsen som går i spetsen för det ekonomiska nytänkandet. De nordiska ländernas fackliga samorganisation NFS har tillsammans med bl. a. den västtyska landsorganisationen DGB presenterat ett program mot arbetslösheten, som bygger på samarbete över nationsgränserna. Detta är första gången fackföreningsrörelsen i åtta länder presenterat sina program gemensamt. Den samlade aktionen går ut på att länderna är intimt beroende av varandra och att det är bättre att exportera aktivitet och sysselsättning än åtstramning och arbetslöshet. En försiktig stimulans av ekonomin i de åtta länderna skulle medföra över sex miljoner nya jobb inom loppet av två tre år. Om samtliga OECD-länder skulle göra gemensam sak, blir effekten åtta miljoner nya jobb. Budgetunderskotten skulle minska i alla länder på grund av ökade skatteinkomster och minskat arbetslöshetsunderstöd. Effekterna på bytesbalansen blir begränsade. Sverige bör därför fortsätta att i internationella sammanhang aktivt arbeta för ett genomslag av denna politik.

Nästan samstämmiga prognoser talar för en fortsatt uppgång i ekonomin. Det gäller såväl det internationella perspektivet som i kanske än högre grad i Sverige. Devalveringen har avsevärt stärkt de svenska företagens konkurrenskraft såväl på exportmarknaden som på hemmamarknaden. Men trots en väntad uppgång i ekonomin kan man inte räkna med någon drastisk förbättring av sysselsättningsläget. Det kommer med all sannolikhet därför att behövas fler expansiva inslag i den ekonomiska politiken för att klara en tillräcklig efterfrågan på svenska företags produkter. Vi behöver med andra ord i än högre grad mobilisera våra produktionsresurser, maskiner och annat kapital, råvaror och inte minst arbetskraften – för att kunna ta landet ur den ekonomiska krisen.

En nödvändig återindustrialisering av landet måste ske i nära samspel mellan näringsliv och offentlig sektor.

Alla realistiska prognoser tyder på att den egentliga industriproduktionen blir alltmer specialiserad. Detta äger rum hand i hand med att teknologisk utveckling och rationalisering sker allt snabbare. Resultatet blir ett minskat behov av arbetskraft inom den egentliga industrin, samtidigt som denna blir alltmer beroende av tjänster från det övriga samhället. Det gäller hela det sociala nätverk som krävs för en modern industriproduktion och kanske framför allt utbildningssektorn i mycket vid mening. Om denna sektor skall lösa de problem som bl. a. industrin ställer den inför, liksom de uppgifter den själv formulerar och utvecklar, måste den också ha expansionsmöjligheter. En sådan expansion kan i mycket ringa grad ske genom maskiner och robotar. *För dessa uppgifter krävs människor.*

Tidigare motioner och deras behandling i riksdagen

I motioner till 1981/82 (891) och till 1982/83 (217–218) års riksmöten har undertecknade lämnat en rad exempel på den offentliga sektorns betydelse för sysselsättningen. I den förstnämnda motionen konstaterade vi:

”att sysselsättningsutredningen i sitt slutbetänkande 1979 slagit fast att en viktig förutsättning för att nå målet 'Arbete åt alla' var att utnyttja sysselsättningsmöjligheterna inom den offentliga sektorn. Bl. a. ansåg vi att det borde utredas vilka konsekvenser som uppstår för det privata näringslivet vid en uppbromsning och/eller neddragning av den offentliga sektorns verksamhet. Vi framhöll samtidigt vikten av att undersöka möjligheterna till ett mera flexibelt utnyttjande av de ekonomiska resurser som utbetalas av samhället i form av arbetslöshetsunderstöd, socialhjälp m. m.”

Vidare framhöll vi:

”I dag betalas till de arbetslösa kontanta ersättningar i form av arbetslöshetsunderstöd och socialbidrag, vilka uppgår till flera miljarder per år och som ökar i takt med den snabbt växande arbetslösheten.”

Vid behandlingen av motionen framhöll de socialdemokratiska reservanterna (FiU 81/82:40 s. 62):

”Den syn på den offentliga sektorn som motionärerna i motion 891 ger uttryck för delas därför till fullo av utskottet. Det borde vidare vara en självklarhet att en väl fungerande offentlig sektor utgör en nödvändig betingelse för ett väl fungerande näringsliv i en modern industristat. Den offentliga sektorns betydelse för sysselsättningen är mycket stor. I själva verket har den offentliga sektorn under 1970-talet svarat för nästan hela den uppnådda ökningen av sysselsättningen.”

I motionerna 1982/83:217–218 framhöll vi på nytt den offentliga sektorns betydelse för sysselsättningen. Vi underströk också den roll som offentlig sektor spelar för att uppnå en ekonomisk expansion i såväl vårt eget land som internationellt.

I motionen hemställde vi om ”att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om behovet av regeringsinitiativ på det internationella planet i första hand inom Europasamarbetet för att med hjälp av offentliga investeringsprogram öka den ekonomiska aktiviteten inom industriländerna”.

Riksdagen beslutade vid sin behandling av motionen att bifalla yrkandet.

Den offentliga sektorn – myten om jätten Gluff-Gluff

På sina resor han förnam,
hur väl försynens nåd reglerat,
som floder överallt placerat,
där stora städer stryka fram.

Kritiken mot den offentliga sektorn börjar bli alltmer enfaldig, enkelspårig och motsägelsefull. Enfald och enkelspårighet kan illustreras med

ovanstående slutsats av Salig Dumbom. "Den offentliga sektorn är roten till vår ekonomiska kris – den konkurrerar med industrin om arbetskraften" – så lyder några vanliga vanföreställningar om den offentliga sektorn. I själva verket förklaras ju t. ex. vår höga arbetslöshet till inte oväsentlig del av låg tillväxt och otillräcklig expansion inom de områden – t. ex. vård- och omsorgssektorn – där stora och otillfredsställda behov finns. Bristen i efterfrågan på varor och tjänster är det stora hindret för industrins tillväxt, inte svårigheten att rekrytera arbetskraft.

Också det motsägelsefulla i kritiken förtjänar uppmärksammas. Å ena sidan hävdas att den offentliga sektorn är för stor, otymplig och orationell. Samtidigt börjar det privata kapitalet rikta alltmer lystna blickar mot delar av den offentliga verksamheten. Kanske är det rentav så att nedskärningsfilosofin börjar ersättas av en privatiseringsfilosofi. Kapitalintressena har upptäckt att industrin trots allt erbjuder begränsade expansionsmöjligheter medan behoven av vård, service och andra omsorger är långt ifrån tillgodosedda.

Hittills har det rått en ganska utbredd enighet i det svenska samhället om att tjänster som barnomsorg, äldreomsorg och sjukvård skall fördelas efter behov och inte efter konsumenternas köpkraft.

Nu vill starka krafter i det svenska samhället göra upp med detta synsätt genom att öppna offentliga sektorn som en marknad för privat tjänsteproduktion som säljs till marknadspriser.

Energiska försök görs för att etablera privata sjukvårdskliniker och privata daghem på flera håll i landet. Samhället förväntas finansiera verksamheten med skattemedel medan de privata entreprenadföretagen själva skall svara för "rekrytering av kundunderlag" samt prissättning av tjänsterna, allt enligt "marknadens fördelningsprinciper". Risken för att Sverige i likhet med privatiseringsideologernas förebild USA skulle få en sjukvård och omsorg för A-laget och en annan för B- och kanske C-lagen är uppenbar.

Här är några av de vanligaste myterna om den offentliga sektorn:

Myt 1 – *Privat vård och omsorg är billigare än offentlig.*

Verklighet:

Efterfrågan på trygghet, ett friskt och långt liv samt kunskap och rikare fritid får en stark genomslagskraft när realinkomstnivån stiger. Man kan på goda grunder anta att detta är en mycket viktig förklaring till att utgifterna för sjuk- och hälsovård i de flesta länder på samma inkomstnivå svarar för ungefär lika stor andel av nationalinkomsten oavsett om sjuk- och hälsovården handhas huvudsakligen privat som i USA eller huvudsakligen i offentlig regi som i Sverige. En aktuell studie visar att sjukvårdskostnadernas andel av BNP i USA under en 20-årsperiod ökat från ca 5 % till närmare 10 %, en fördubbling. Sjukvårdskostnaderna i Sverige kan uppskattas vara ungefär lika stora uttryckt som andel av vår samlade produktion av varor och tjänster (BNP). Men Sverige har en väsentligt äldre befolkning som är mer vårdkrävande. Andelen av nationens samlade tillgångar som går till sjukvård är därför egentligen större i USA än i Sverige.

Därutöver har den skattefinansierade sjuk- och hälsovården i Sverige ytterligare en fördel, som den avgiftsfinansierade privata vården saknar, nämligen en mera jämlik fördelning av kostnaderna. När vi är sjuka är vi svaga som konsumenter, och därför är sjukvården knappast ett lämpligt område för marknadsekonomin. I Sverige betalar den enskilde bara 3 % av vårdkostnaden. Motsvarande andel är tio gånger så hög i USA eller över 30 %. Det innebär att en liten del av befolkningen har råd att utnyttja vårdresurserna.

Myt 2 – Avgifter i stället för skatter skulle förbilliga offentlig service.

Verklighet:

Inte ens kraftiga avgiftshöjningar skulle annat än marginellt reducera t. ex. kommunalskatten. Sysselsättningsutredningen kom fram till att intäkterna genom avgiftshöjningar inte skulle minska kommunalskatteuttaget med mer än högst 25 öre per skattekrone.

Myt 3 – Den offentliga sektorns ohämmade expansion har lett till ett ökat budgetunderskott som i sin tur är arbetslöshetsskapande.

Verklighet:

Det sker en sammanblandning mellan de offentliga utgifterna, som framför allt innehåller de stora transfereringarna till pensioner, barnbidrag o. d., vilka används till privatkonsumtion i stor utsträckning, och den offentliga konsumtionen. I själva verket har den statliga konsumtionen minskat sin andel av BNP sedan 1962. Hela den offentliga konsumtionens andel har under samma period ökat från 22,2 till 29,9 %.

En expertgrupp inom finansdepartementet har gjort beräkningar som visar att det inte föreligger något klart samband mellan budgetunderskott och arbetslöshet och att de besparingar som den offentliga ekonomin kunde göra genom att t. ex. avskeda anställd personal skulle inskränka sig till några få procent av lönekostnaderna.

En stor del av de offentliga utgifterna avser utbildning, forskning, barn tillsyn, sjukvård etc. Detta anges i nationalräkenskaperna som konsumtion, men har avgörande betydelse för landets framtida produktionsförmåga.

En del av den produktionsökning som antas ske inom den privata sektorn har ju i själva verket skapats av den offentliga sektorn, t. ex. i form av kunskapsökning hos arbetskraften, för vilken kostnaderna bokförs på offentlig verksamhet, medan fördelarna utnyttjas inom den privata sektorn. Ekonomerna gör ofta gällande att offentlig sektor i allt väsentligt skall ses som konsumtion. I själva verket bör den i högre grad uppfattas som produktion just för näringslivet. Utbildningssystemet producerar mänskligt kapital som tillförs arbetskraften och gör denna mer produktiv för näringslivet. Den offentliga sektorn fungerar också som städgumma åt näringslivet genom att bl. a. finansiera kostnaderna för de externa effekter som uppstår där och som företagen inte behöver bära, t. ex. kostnader för dålig arbetsmiljö, förorenad yttre miljö och förtidspensioneringar.

Samspelet mellan privat och offentlig sektor

I våra tidigare motioner har vi framhållit behovet av ett väl fungerande samspel mellan den privata och den offentliga sektorn. I motion 1982/83:217 framförde vi följande synpunkter:

”Samspelet mellan industri och offentlig sektor måste förstärkas. Detta förutsätter bl. a. att den offentliga sektorn tillåtes spela en mer offensiv roll i fråga om forskning och teknisk utveckling av produkter. Flera exempel kan nämnas på hur framgångsrikt ett sådant samarbete kan vara.

Datatelefonväxeln AXE. En beställning från Televerket gav LM-Ericsson möjlighet att utveckla denna datoriserade telefonväxel som nu även säljs på export till ett 30-tal länder. Utvecklingen av ASEAs X-10-set, de s. k. Påga-tågen. Spårvagnar från ASEA beräknas ge 500 personer sysselsättning i Göteborgs kommun under 15 år. I Skåne har Skånska Cementgjuteriet haft stora framgångar i fråga om export av svenskt byggkunnande i form av hela sjukhusanläggningar. Flera exempel på aktiv samverkan mellan företag och en väl fungerande offentlig sektor kan hämtas från livsmedelssektorn (Alfa Laval, Tetra Pak) och ett mycket avancerat slag av sådan samverkan är Gambros utveckling av den konstgjorda njuren i samarbete med Lunds Lasarett.

Den offentliga upphandlingen från näringslivet uppskattas för år 1981 ha uppgått till 75 miljarder kronor. Det är sannolikt möjligt att väsentligt utöka den offentliga upphandlingen hos våra inhemska företag. Alla sådana möjligheter att främja det egna näringslivets konkurrenskraft, industriella nyskapande och tekniska utveckling måste prövas. Såväl den nya GATT-koden som EFTA-bestämmelserna lämnar ett visst utrymme för nationell upphandling i industripolitiska syften.

Våra möjligheter att öka tjänsteexporten kan också betraktas som goda. Tjänsteexportens andel av den totala svenska exporten uppgick 1977 till 17%. Detta skall jämföras med 35% i genomsnitt för OECD-länderna. Förutom att en ökad tjänsteexport direkt bidrar till en förbättring av vår bytesbalans, så kan den också stimulera övrig export genom att stora samlade leveranser gynnar industrin.”

Under den senaste tiden har många initiativ tagits inom t. ex. sjukvårdsexporten. Det är bra från svensk exportsynpunkt. Men för att det skall lyckas krävs ett nära samarbete mellan de svenska företagen och sjukvårdshuvudmännen. Svenska företag har sedan länge ett stort kunnande då det gäller byggande och utrustning av sjukvårdsanläggningar. I ett närmare samarbete mellan sjukvårdshuvudmännen och de privata företagen kan kunnandet utvecklas ytterligare och export även ske av administrativa och organisatoriska tjänster, allt i syfte att öka tjänsteexporten.

I detta sammanhang vill vi också framhålla betydelsen av att de statliga företagen, framför allt affärsverken, jämställs med de privata företagen. Således bör dessa på samma villkor som gäller för de privata företagen ha

möjlighet att för sin expansion låna till sina investeringar på den privata kapitalmarknaden och inte som nu belasta den statliga budgeten. En sådan åtgärd skulle också leda till att de samhällsägda företagen i större utsträckning kom att drivas efter samma principer som gäller för de privata företagen. Även de samhällsägda företagen bör ha som sin målsättning att nå ut på den internationella marknaden med sina produkter.

Överföring av statliga resurser till kommunerna

Problemet att öka sysselsättningen inom offentlig sektor är inte i första hand finansiellt utan organisatoriskt. Under det senaste året har också vidtagits åtgärder i den riktningen. Ett sådant exempel var regeringens och riksdagens beslut om att överföra 300 milj. kr. till kommunerna för att bidra till anställningar av arbetslösa. Tyvärr var det avsatta beloppet alltför blygsamt och borde kompletteras med en gradvis avtrappning under en längre tidsperiod. Ett annat exempel är beslutet om ungdomslagen. Det är för tidigt att kommentera de resultat som kan uppnås, men vi anser beslutet efterföljansvärt och att man bör gå vidare i försöken att styra över resurser från arbetslöshetsunderstöd (och stödformer med nära samband som t. ex. socialhjälp) till löner för t. ex. kommunala arbeten. Över huvud taget bör kommunernas roll i sysselsättningskapande verksamhet undersökas ytterligare och stimuleras. Enskilda initiativ som tas av olika kommuner och landsting bör ges stöd och dispenser erhållas från nuvarande regler och lagstiftning om så erfordras. De initiativ som hittills tagits manar till efterföljd och bör följaktligen utvecklas och följas upp även på andra håll.

De sociala och ekonomiska konsekvenserna för samhället kan förväntas bli gynnsamma. För kommunerna uppstår förvisso en kortsiktig merkostnad, men den skall ställas mot värdet av vad den arbetslöse producerar och att kostnaderna för socialhjälp, vård och annan omsorg reduceras i takt med att de sociala skadorna av arbetslösheten för de enskilda individerna avtar.

I en situation där arbetslösheten utan tvivel är vårt samhälles största problem anser vi det nödvändigt att tillgripa flexibla lösningar som snabbt kan igångsättas och bidra till att minska arbetslösheten.

Vad kostar sysselsättningen?

Sysselsättningsökning är en väsentlig komponent i ekonomisk tillväxt. Detta gäller oavsett om tillväxten sker i den offentliga eller privata sektorn.

En ökad sysselsättning leder till en ökning av de gemensamma tillgångarna i samhället. Om t. ex. en person som får sin försörjning via socialförsäkringssystemet får arbete bortfaller utgiften för den offentliga sektorn och inkomsterna ökar samtidigt genom skatter och arbetsgivaravgifter. Ungefär hälften av de bruttoutgifter som samhället har för

nyanställningar kommer tillbaka i form av ökade intäkter av skatter och avgifter eller minskade utgifter.

Många av transfereringarna till hushållen är beskattade. Sysselsättningsutredningens beräkningar visar att ca 30 % av transfereringarna kommer tillbaka i ökade skatteinkomster till stat och kommun. Det är närmast en självklarhet att aldrig så stora behov inom en offentlig sektor inte kan tillgodoses i en ekonomi utan tillväxt. Det väsentliga är att konsekvenserna av olika besparingsåtgärder blir klart belysta. Så sker inte i dag.

Arbetslösheten har blivit en restpost när andra samhällspolitiska mål läggs fast i finansplan och statsbudget. Exempel: Från statsfinansiella utgångspunkter har vid olika tillfällen ställts krav om en begränsning av den kommunala expansionen. Några år har man också lyckats åstadkomma en sådan tillfällig uppbromsning av expansionen. Detta har emellertid då resulterat i dels arbetsmarknadsproblem, när den offentliga sektorns expansion uteblivit, dels att de uppdämda behoven några år senare slagit igenom i ökad efterfrågan.

Genom att rensa bort budgetutgifter som beror på sysselsättningsåtgärder och sådant som är investeringar utkristalliserar en bit offentlig sektor som antingen måste betalas med skattehöjningar, omprioriteringar eller nedskärningar.

Medborgarna måste ställas inför klara alternativ. Vad vill vi ha i offentlig sektor och hur skall det i så fall finansieras? Riksdagen måste i anslutning till presentationen av budgetpropositionen samtidigt få en samlad redogörelse över hur regeringen bedömer utveckling av utbud och efterfrågan på arbetskraft och sammanställningar över förslag och konkreta sysselsättningspolitiska åtgärder inom olika samhällsområden. Ekonomiska och sysselsättningsmässiga konsekvenser av besparingsåtgärder som t. ex. generella nedskärningar inom statlig verksamhet och indragning av kommunala skattemedel till staten måste redovisas. En sysselsättningsbudget bör därför varje år föreläggas riksdagen.

Utveckla, förmänskliga och effektivisera den offentliga sektorn

Den offentliga sektorn utsätts i dag för hård kritik från många håll. Påståenden om ineffektivitet, byråkrati, omänsklig behandling och krångel återkommer ständigt i debatten. Denna kritik, som det finns anledning att ta allvarligt på, tas nu till intäkt av privatiseringsivrarna för att minska den offentliga sektorn. För att dessa bakåtsträvande och reaktionära krafter inte skall vinna ytterligare framgång är det av utomordentlig betydelse att en självkritisk granskning av den offentliga sektorns verksamhet ständigt pågår. Vaktsländet om den gemensamma sektorns betydelse för sysselsättningen och service till medborgarna får inte innebära att kraven på effektivitet och rationalisering sätts åt sidan. Det finns sannolikt områden som kan ifrågasättas eller som kan göras effektivare än vad som nu är fallet.

Möjligheterna att låta enskilda, organisationer och föreningar ta ett större ansvar för skilda aktiviteter bör undersökas. Om så sker kan de resurser som frigörs styras över på alltmer angelägna områden som t. ex. barn- och äldreomsorg. Ett större enskilt engagemang kan dessutom innebära att förståelsen för den gemensamma sektorn ökar.

Det är vidare av största vikt att regeringen nu fortsätter sina strävanden att förenkla och decentralisera beslutsprocesserna inom den offentliga sektorn. Berörda fackliga organisationer och kommunförbunden bör stimuleras till debatt om möjligheterna att effektivisera vår offentliga sektor. Statliga verk och myndigheter bör kritiskt granskas och möjligheterna undersökas att låta kommuner och landsting ta över olika beslutsfunktioner som nu sker på central nivå. Om regler och bestämmelser är alltför omfattande för beslutsfattare på lokal och regional nivå föreligger uppenbarligen risker för handlingsförklammning och att den lokala kreativitets- och innovationsförmågan blir hämmad.

Vi hälsar med tillfredsställelse att 1983 års demokratiutredning fått i uppgift att lägga fram förslag och idéer om hur ett förändringsarbete kan bedrivas som syftar till att öka medborgarnas, partiernas och övriga folkrörelsers möjligheter till aktiv medverkan, delaktighet och ansvar i den kommunala verksamheten. Men lika viktigt är att det arbete som inletts av civildepartementet fortsätter med oförminskad styrka i syfte att uppnå en mer mänsklig gemensam sektor.

Här bör också stor generositet visas kommuner och landsting som vill pröva nya organisations- och arbetsformer kring olika delar av den offentliga verksamheten. Gärna mångfald men inte enfald.

Den offentliga sektorns roll i det svenska välfärdssamhället bör nu, enligt vår mening, bli föremål för en samlad analys. Denna bör utföras under regeringens ledning och grundas på studier och konsekvensbeskrivningar enligt i huvudsak följande:

- belysning av den offentliga sektorns roll för sysselsättningen;
- utredning av vilka konsekvenser som uppstår för det privata näringslivet vid en uppbromsning och/eller neddragning av den offentliga sektorns verksamhet;
- utveckling av metoder för överföring av resurser från arbetslöshetsunderstöd, socialhjälp m. m. till sysselsättningskapande åtgärder;
- utredning av konsekvenserna för den enskilde vid en ökad privatisering av den offentliga sektorn.

Arbetet bör bedrivas med största skyndsamhet. Resultatet av analysen bör – med hänsyn till den debatt som pågår om den offentliga sektorn – föras ut till en bred diskussion bland allmänheten. Analysen bör ske inom ramen för en av regeringen tillsatt kommission eller utredning eller på annat sätt som regeringen finner ändamålsenligt.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställs*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i
motionen anförts om behovet av en samlad analys av den offentliga
sektorns roll i samhället.

Stockholm den 11 januari 1984

EGON JACOBSSON (s)

BENGT SILFVERSTRAND (s)

* Se även motion 1983/84:373.